

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Mikó Péter ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Szombati Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen, tartozás megfizetése iránt indított perében a Fejér Megyei bíróság 2007. február 27. napján kelt P.20.945/2003/77. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 78. és 80. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 185.000 (Egyszáznyolcvanötezer) forint fellebbezési eljárásai perköltségét.

A ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében összesen 10.340.920 Ft tőke, valamint 7.059.632 Ft után 2003. január 1. napjától, 3.281.288 Ft után 2004. január 1. napjától járó törvényes késedelmi kamatának megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérelme indokául előadta, hogy az alperessel a 2002. gazdasági évre vonatkozóan 110,7493 ha földterületre szóban mezőgazdasági bér munkaszerződés jött létre, melyet a felek a 2002-2003-as gazdasági évre 95,66 ha földterület tekintetében meghosszabbítottak. A felperes állítása szerint a megállapodás értelmében az alperes kötelezettsége volt a művelés körében felmerülő minden szükséges munka szakszerű elvégzése az alperes szaktanácsadása mellett. Hivatkozott arra, hogy

2002. november 21-én a napraforgó termés vonatkozásában az alperessel elszámolt, mely szerint az alperes 6.671.272 Ft-ot köteles megfizetni részére. Közölte: e fizetési kötelezettségének az alperes felszólítás ellenére nem tett eleget. Állította, hogy részére a kukorica terméssel az alperes nem számolt el, a terménnyel sajátjaként rendelkezett, így számítása szerint az alperes tartozása e tekintetben 388.360 Ft. Előadta, hogy a 2002-2003-as gazdasági évben az alperes az őszi búza vetését megelőző talajmunkát, a szükséges vetőágy előkészítését nem megfelelően végezte el, továbbá az őszi búza vetését késve és sorhiányosan teljesítette, ezért a hibás teljesítés folytán 3.281.288 Ft kára keletkezett.

Az alperes elsődlegesen a felperes keresetének 354.702 Ft-ot, másodlagosan pedig 336.894 Ft-ot meghaladó részének elutasítását kérte. Érvelése szerint 2002. évre az általa művelt földekre a felperessel haszonbérleti szerződést kötött, mely szerint földhasználati díj címén 1.260.000 Ft-tal tartozik a felperesnek. Ezen összegbe beszámítani kérte a 2001. őszén elvégzett őszi mélyszántás díját 85.200 Ft és a 2002. év novemberében elvégzett tárcsázás, illetve vetés díját 820.098 Ft erejéig. Másodlagos kérelmében tételes költségelszámolást tartott helyesnek. Számítása szerint az elszámolást követően a felperest 1.242.192 Ft illetné meg, melybe kérte az előzőek szerinti munkadíjának beszámítását. A 2002-2003-as gazdasági év vonatkozásában nem vitatta, hogy 95,66 ha földterületre mezőgazdasági gépmunka szerződést kötött a felperessel. Hangsúlyozta, hogy a 2003. évi őszi búza termés vonatkozásában a felperes magatartására vezethető vissza a termés kiesés, mivel a vetőmagot késedelmesen rendelte meg, valamint a vetésfehérítő bogár kártétele ellen nem védekezett.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte, mivel állítása szerint az alperes 2001. őszén mélyszántást részére nem végzett, a 2002. őszén esedékes munkálatokat pedig hibásan teljesítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.508.861 Ft tőkét és ennek 2003. január 1. napjától számított törvényes kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és rendelkezett a perköltség megfizetéséről is. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában tényként megállapította, hogy a felek között a 2002-es évre mezőgazdasági gépmunka szerződés jött létre, melyben az alperes vállalta, hogy a szaktanácsadási kötelezettsége mellett a felperes földjén minden gépi munkát elvégez, melyhez megvásárolja a szükséges vetőmagot, műtrágyát és növényvédelmi szert. A 2002-2003-as gazdasági évre a felek az együttműködést azzal az eltéréssel folytatták, hogy a vetőmag vásárlása a felperes kötelezettsége. Az elsőfokú bíróság a felek közötti napraforgó termés elszámolás alapjául a 2002. november 21-én kelt megállapodást, illetőleg annak alapját képező felvásárlási jegyet és az alperes által aláírt, az alperesi tartozás inkasszó útján történő behajtásához adott felhatalmazást tekintette, mivel az alperes csupán csak állította, de hitelt érdemlően nem bizonyította, hogy az okiratok nem saját akaratát tükrözik, hanem azok az általa előre aláírt üres lapra kerültek megszerkesztésre. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította: a kukorica termés vonatkozásában - magánszakértő

és az igazságügyi szakértő véleménye figyelembe vételével - a felperes 29.659 Ft-tal tartozik az alperes felé. A 2002-2003-as gazdasági évben az őszi búza tekintetében a felperes által kifogásolt termés kiesés 1/3 része (687 346 Ft) - az őszi alap műtrágyázás elmaradása miatt - róható az alperes terhére. Az elsőfokú bíróság a felperes követelésébe beszámította az alperes által elvégzett talajmunka díját, 820.098 Ft-ot. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperest 6.508.861 Ft és kamatai megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezéssel élt, melyben annak megváltoztatását kérte elsődlegesen oly módon, hogy a másodfokú bíróság a felperes keresetének 354.702 Ft-ot, másodlagosan 336.894 Ft-ot meghaladó részét utasítsa el. Az alperes fellebbezése indoklásában azzal érvelt, hogy a tanú, aki mindkét peres fél könyvelője volt, az ítélet alapjául szolgáló tanúvallomásában önmagával és a felperes előadásával ellentmondó, megalapozatlan kijelentéseket tett. Utalt arra, hogy a tanú úgy nyilatkozott, miszerint nem volt tisztázott a felek között az elszámolás módja, az alperes a munkálatokkal kapcsolatban felmerült költségeit volt jogosult felszámolni a felperessel szemben. A fellebbezés szerint ezzel szemben a felperes maga is azt állította, hogy az elszámolás módjában megállapodás született, mégpedig a által ajánlott tarifák szerint, továbbá az alperes javára elszámolandó lett volna a vetőmag, műtrágya, a felhasznált vegyszer a gépi munka ellenértéke, valamint az alperes köteles volt a termény tárolására is. Hivatkozott arra, hogy a tanú nyilatkozata értelmében a felek között 2002. november 21-én „ad-hoc” jelleggel született az elszámolás. Hangsúlyozta: a tanú beismerte, miszerint a 2002. november 19-ei alperesnek szóló fizetési felszólítást maga fogalmazta meg és a költségelszámolást ő állította össze. A fellebbezés kiemelte, hogy a gépi bér munka vonatkozásában a könyvelés költség számlát nem tartalmazhatott, mivel az alperes saját magának nem számlázta ki az általa végzett gépi bér munka díját, így szerinte az elszámolásban lévő összeg a tényleges költségeknek csak töredékét tartalmazza. E körben hivatkozott a szakértői véleményekre: a magánszakértő 93,1204 Ft/ha költséggel számolt, míg az igazságügyi szakértő véleménye szerint „100.000 Ft/ha termelési költség alatt szántóföldi növényt termesztetni nem nagyon lehet”. Továbbra is állította, hogy a napraforgó elszámolásával kapcsolatos irat összeállításában nem vett részt, valamint azokat az ügyvezető nem írta alá. Fenntartotta a tanú elfogultságára vonatkozó - már az elsőfokú eljárásban is előterjesztett - nyilatkozatát, megismételve azt az állítását, hogy a tanú a perbeli időszakban felperessel élettársi kapcsolatban élt. Hangsúlyozta: bizonyítást nyert, hogy a tanú tanúvallomása megtételekor a felperes által vásárolt tatabányai lakásban lakott.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokaira tekintettel. Tagadta, hogy a tanúval élettársi kapcsolatban élt volna, előadta, hogy a tanú a keresztlánya. Nem vitatta, hogy lakásának használatát átengedte a tanú részére. Hivatkozott arra is, hogy a tanú és az alperes között munkaügyi jogvita volt folyamatban, mely a tanú pernyertességével zárult. E perre az alperes a perbeli meghallgatáskor nem hivatkozott.

A fellebbezés az alábbiak szerint alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdés alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű és gondos mérlegelésével helyesen állapította meg a releváns tényállást és megalapozott az érdemi döntése is. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá.

A Pp. 163. § (1) bekezdése szerint a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a felek között létrejött szóbeli szerződés tartalmát, valamint a napraforgó termés elszámolását a tanú tanúvallomására alapította. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában utalt arra, hogy az alperesi kifogásokra tekintettel nem találta kirekeszthetőnek a bizonyítékok köréből a tanú tanúvallomását, különös tekintettel arra, hogy az alperes a tanú tanúvallomására az első kihallgatásakor észrevételt nem tett, míg a tanú ismételt kihallgatásakor elhangzott észrevételében pedig csupán a napraforgó elszámolás alapját vitatta. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy önmagában az a tény, miszerint a tanú az első vallomása megtételekor a felperes tulajdonát képező ingatlanban lakott, nem teszi indokoltá vallomása kirekesztését a bizonyítékok körébe.

A másodfokú bíróság - egyetértve az elsőfokú bíróság döntésével - a tanú aggálytalan tanúvallomását ítélkezése alapjául elfogadta. Az elsőfokú bíróság a tanút - aki érdektelennek vallotta magát - a 2004. április 14. napján megtartott tárgyaláson a hamis tanúzás törvényes következményeire figyelmeztette. A per adataiból megállapítható és az alperes is helytállóan hivatkozik arra, hogy a felperes, valamint a tanú vallomása több pontban ellentétes tartalmú. Mindebből a másodfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a tanúmehhallgatást megelőzően a felperes és a tanú között nem került sor egyeztetésre, „összebeszélésre”. Kiemeli a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes az őszi búza elszámolása körében érvényesített igényétől pontosan a tanú vallomása miatt állt el, miután a tanú úgy nyilatkozott, hogy a felperes jogán megtermelt búza tekintetében a felek között 2002. júliusában megállapodás született, a búza terméssel kapcsolatban a feleknek egymással szemben követelése nincs (13. számú jegyzőkönyv, 6. oldal.).

A tanú a 2005. július 8. napján megtartott tárgyaláson (32. számú jegyzőkönyv, 5-6. oldal.) szintén az alperes javára tett vallomást: előadta, hallomásból tud az alperes által 2002. őszén elvégzett munkálatokról. A tanú annak ellenére tett ilyen tartalmú nyilatkozatot, hogy az általa állított tényt személyesen nem tapasztalta. A tanú vallomásában utalt arra is, hogy az alperes szakértelme a munkálatok értékének 10%-ában került elismerésre, amely körülmény szintén megerősíti a tanú pártatlan vallomását.

Az eljárás során sem a felperes, sem a tanú nem ismerte be, hogy közöttük élettársi kapcsolat állt volna fenn. Ezt az állítást az alperes hitelt érdemlően bizonyítani nem tudta, előadását az általa felkért magánnyomozó sem igazolta. Az a tény, miszerint a tanú első meghallgatása idején a felperes tulajdonát képező lakásban élt, mint a felperes keresztlánya, a másodfokú bíróság szerint sem alapozza meg - a már kifejtett érvekre figyelemmel sem - elfogultságát.

A másodfokú bíróság ugyanakkor rámutat, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét nem kizárólag a tanú tanúvallomására alapította. A kifogásolt tanúvallomáson kívül döntése meghozatalakor figyelemmel volt az alperes ügyvezetője által 2002. február 21. napján aláírt okiratra, mint bizonyítékra, mely szerint a felperes az alperes ügyvezetőjével megállapodott abban, hogy a bérelt földön a munkálatokat az alperes ügyvezetője közreműködésével közösen végzik. Az elsőfokú bíróság értékelte az alperes korábbi jogi képviselőjének 2003. január 20. napján a felperes jogi képviselőjéhez intézett levelét, melyben az alperes elismerte, hogy az alperes ügyvezetője a felperesnek bér munkát vállalt.

Helytálló az elsőfokú bíróság döntése a kereset összecszerúságát tekintve is. A felperes keresetleveléhez magánszakértői véleményt csatolt, majd az eljárás során az elsőfokú bíróság a perben igazságügyi szakértői bizonyítást rendelt el. Az elsőfokú bíróság szükség szerint rendelkezett az igazságügyi szakértői vélemény kiegészítéséről és mindkét szakértőt a felek jelenlétében együttesen meghallgatta. Az elsőfokú bíróság a napraforgó termés vonatkozásában kötött megállapodást és az alperes által 2002. december 17-én kelt felhatalmazást - melyben az alperes felhatalmazta a felperest a tartozás azonnali beszédési megbízás útján történő érvényesítéséhez - helytállóan fogadta el ítélezése alapjául, mivel az okiratok hamis volta nem igazolódott.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Ptk. 253. § (2) bekezdése értelmében - utalással a Pp. 254. § (3) bekezdésére is - annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

Figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes fellebbezési perköltségének megfizetésére, melynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapított meg a rendelet 4/A. § (1) bekezdése értelmében áfával növelt összegben.

, 2007. szeptember 6.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

. Merőtey Anikó sk.
bíró

A kiadmány hiteléül: